

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.410.004.01.2019

Dorota Chmielewska
Dyrektor
Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola
im. Jana Pawła II w Samsonowie
Samsonów 24, 26-060 Zagnańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 Realizacja Programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie (dalej: Szkoła)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Chmielewska, Dyrektor, od 1 września 2015 r. (dalej: Dyrektor)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli w 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Zbigniew Jurkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/46/2019 z 20 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła 25 października 2018 r. podpisała umowę o nieodpłatne świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (dalej: sieć OSE³). Na wniosek dyrektora Szkoły zapewniono bezpieczeństwo korzystania z sieci OSE poprzez bezpłatne usługi *Bezpieczeństwo OSE PLUS*, wspierające w zabezpieczeniu uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Protokół zdawczo-odbiorczy nie zawierał daty, kiedy w Szkole uruchomiono sieć OSE. Nie podano jej również w protokole o odbiorze przełącznika sieciowego, w związku z uruchomieniem sieci OSE. Szkoła nie wykorzystywała sieci OSE w procesie nauczania. Korzystano w tym celu z odpłatnych usług telekomunikacyjnych świadczonych na rzecz Szkoły przez dostawcę komercyjnego na podstawie umowy z 2017 r. Dyrektor Szkoły zapewnił bieżące szkolenie nauczycieli w zakresie wykorzystania w procesie nauczania technologii informatycznych. Czterech nauczycieli ukończyło kurs *Kompetencje cyfrowe oraz programowanie w nauczaniu wczesnoszkolnym* w ramach projektu *ProgramujeMY kielecki*. Nierzetelnie prowadzono ewidencję znajdujących się w Szkole komputerów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykorzystanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

Opis stanu faktycznego

1.-2. Szkoła posiadała statut przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej 29 listopada 2017 r. W § 1 statutu podano, że w jej skład wchodzi: Publiczne Przedszkole im. Jana Pawła II w Samsonowie oraz Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Samsonowie, z oddziałami gimnazjalnymi do czasu wygaśnięcia.

(akta kontroli str. 4-13)

Według danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej na 30 września poszczególnych lat okresu 2016-2018, liczba uczniów, nauczycieli oraz oddziałów przedstawiała się odpowiednio następująco: 2016 r. – 258, 29, 13; 2017 r. – 247, 30, 13 oraz 2018 r. – 261, 27, 14.

(akta kontroli str. 14-25)

Szkoła zawarła 25 października 2018 r. z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym z siedzibą w Warszawie (dalej: NASK) umowę o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Na podpisanie umowy, Szkoła otrzymała 1 października 2018 r. pisemną zgodę Wójta Gminy Zagnańsk (organu prowadzącego). Uruchomienie sieci OSE w Szkole, a także odbiór przełącznika sieciowego (Switch) potwierdzono dwoma oddzielnymi protokołami (bez dat). Dyrektor wyjaśniła, że uruchomienie OSE w Szkole nastąpiło 25 stycznia 2019 r.

Według ww. umowy, w ramach usług OSE, NASK był zobowiązany do zapewnienia nieodpłatnie świadczenia:

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ OSE – publiczna sieć telekomunikacyjna służąca świadczeniu publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych szkołom. OSE działa w celu: umożliwienia szkole szerokopasmowego dostępu do Internetu; podnoszenia poziomu kompetencji cyfrowych uczniów, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996, ze zm.), i nauczycieli w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli; umożliwienia wspomaganie procesu kształcenia w szkole.

- usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o symetrycznej przepustowości 100 Mb/s;
 - usług bezpieczeństwa teleinformatycznego, obejmujących ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego, w tym wsparcie Szkoły w podejmowaniu działań zabezpieczających uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju;
 - usług ułatwiających użytkownikom OSE dostęp do technologii cyfrowych.
- (akta kontroli str. 26-52)

3. Ewidencja składników majątkowych Szkoły była prowadzona w *Księdze inwentarzowej*. Zgodnie z wpisami Szkoła posiadała 21 komputerów (12 stacjonarnych oraz 9 przenośnych – notebook). W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin komputerów ustalono, że w Szkole znajdowało się ogółem 41 komputerów (19 stacjonarnych, 18 przenośnych – notebook oraz 4 przenośne – typu tablet). Podczas oględzin stwierdzono, że 32 komputery miały naniesione numery inwentarzowe, natomiast 9 ich nie posiadało. Zapisy w *Księdze inwentarzowej* nie zawierały numerów inwentarzowych ujętych w niej komputerów. Dostęp do sieci OSE o parametrach umożliwiających wykorzystywanie jej do procesów dydaktycznych posiadało 13 komputerów (10 znajdowało się w sali do zajęć informatycznych, natomiast 3 w pokoju zastępcy dyrektora Szkoły), tj. 32%. Wszystkie te komputery posiadały dostęp do sieci OSE za pomocą okablowania. Dyrektor wyjaśniła, że w związku z podłączeniem Szkoły do OSE nie istnieje potrzeba wymiany sprzętu komputerowego, bowiem posiadany sprzęt jest bardzo dobry. Celem zapewnienia dostępu do sieci OSE pozostałym komputerom, celem wykorzystywania sieci do procesów dydaktycznych, niezbędne jest wykonanie prac adaptacyjnych polegających na jej okablowaniu.

(akta kontroli str. 53-75 i 100-101)

4. Koordynatorem OSE była zastępca dyrektora Szkoły. W związku z uruchomieniem sieci OSE, Szkoła nie posiadała dokumentu stanowiącego iż wykonawca przeprowadził: test prędkości łącza, instruktaż w zakresie instalacji certyfikatów SSL (zamówiona została bezpłatna usługa *Bezpieczeństwo OSE PLUS*), sprawdzenie dostępności usług dotychczas działających w Szkole (poczta elektroniczna, dziennik elektroniczny, itp.). Koordynator OSE oświadczyła, iż ww. czynności nie zostały przeprowadzone przez wykonawcę.

(akta kontroli str. 73)

5. Zgodnie z art. 27 ustawy Prawo oświatowe, szkoły i placówki zapewniające uczniom dostęp do Internetu są obowiązane podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

Na wniosek dyrektora Szkoły zapewniono bezpieczeństwo korzystania z sieci OSE poprzez bezpłatne usługi *Bezpieczeństwo OSE PLUS*, tj. wspierające w zabezpieczeniu uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

(akta kontroli str. 46-47)

6. W Szkole nie powołano Technicznego Reprezentanta Szkoły. Dyrektor wyjaśniła, że wykorzystywanie sieci OSE jest planowane od nowego roku szkolnego i wówczas zostanie pisemnie wyznaczony Techniczny Reprezentant Szkoły.

(akta kontroli str. 26-50 i 100-101)

Usługi telekomunikacyjne (dostęp do Internetu) były świadczone na rzecz Szkoły także przez dostawcę komercyjnego na podstawie umowy zawartej 21 czerwca 2017 r. Opłata miesięczna z tego tytułu wynosiła 123 zł. Według umowy dostawca zapewniał dostęp do Internetu o przepustowości 100 Mb/s.

(akta kontroli str.79-83)

Na komputerach podłączonych do sieci OSE za pomocą okablowania, zmierzona w toku kontroli w okresie siedmiu dni prędkość wysyłania i pobierania danych kształtowała się na poziomie 81-95 Mb/s.

(akta kontroli str. 102)

7.-9. Szkoła, po uruchomieniu sieci OSE dotychczas z niej nie korzystała. Dyrektor wyjaśniła, że nastąpi to od nowego roku szkolnego. Podała, że Szkoła miała zapewnione usługi teleinformatyczne przez dostawcę komercyjnego, na podstawie zawartej z nim umowy w 2017 r.

(akta kontroli str. 76 i 100-101)

W związku z tym, że Szkoła nie korzystała z sieci OSE nie pobierała z niej cyfrowych materiałów edukacyjnych, w celu wykorzystywania ich w dydaktyce.

(akta kontroli str. 76-78)

10.-11. Dyrektor wyjaśniła, że kadra pedagogiczna jest na bieżąco szkolona w zakresie zagadnień dotyczących technik komputerowych, w tym wykorzystywania cyfrowych materiałów edukacyjnych w nauczaniu przez zastępcę dyrektora Szkoły, który jest absolwentem studiów podyplomowych w zakresie informatyki. Podała również, że nauczyciele są bardzo dobrze przygotowani do pracy w powyższym zakresie. Czterech nauczycieli ukończyło w marcu 2019 r. kurs *Kompetencje cyfrowe oraz programowanie w nauczaniu wczesnoszkolnym* w ramach projektu *ProgramujeMY kielecki* w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa nr 3 *Cyfrowe kompetencje społeczeństwa* Działanie nr 3.2 *Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej*.

W związku z uruchomieniem sieci OSE, Szkoła nie otrzymała materiałów szkoleniowych i nie korzystała ze szkoleń dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych. Dyrektor wyjaśniła, że nie było takiej potrzeby, bowiem kadra pedagogiczna jest bardzo dobrze przygotowana pod tym względem do pracy.

(akta kontroli str.89-101)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sieć OSE nie była wykorzystywana w Szkole od dnia jej uruchomienia, tj. od 25 stycznia 2019 r. Dyrektor wyjaśniła, że wykorzystywanie sieci OSE zaplanowano rozpocząć od roku szkolnego 2019/2020, w tym przede wszystkim przy użyciu sprzętu w sali do zajęć informatycznych.

Niewykorzystywanie sieci OSE, mimo jej zainstalowania w Szkole było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str.74-75 i 100-101)

2. Uruchomienie sieci OSE w Szkole zostało również nierzetelnie udokumentowane protokołem zdawczo-odbiorczym. Pominięto w nim bowiem wymaganą datę, kiedy fakt ten miał miejsce. Według wyjaśnień Dyrektora sieć OSE uruchomiono 25 stycznia 2019 r. Wymaganej daty nie podano również w protokole stanowiącym o odbiorze przełącznika sieciowego, w związku z uruchomieniem sieci OSE. Dyrektor wyjaśniła, że dokumenty zostały przedłożone do podpisu przez wykonawcę i nie zwrócono uwagi, iż nie zawierały wymaganych dat.

(akta kontroli str.51-52 i 100-101)

3. W sposób nierzetelny była prowadzona ewidencja znajdujących się w Szkole komputerów. W *Księdze inwentarzowej* ujęto jedynie 21 komputerów bez uwzględnienia ich numerów inwentarzowych, podczas gdy w wyniku oględzin przeprowadzonych w toku kontroli ustalono, iż w Szkole znajdowało się 41 komputerów. Dyrektor wyjaśniła, że *Księga inwentarzowa* zostanie niezwłocznie uzupełniona.

(akta kontroli str.53-75 i 100-101)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie wykorzystywania sieci OSE w Szkole.
2. Rzetelne, zgodne ze stanem faktycznym, wykazywanie w *Księdze inwentarzowej* liczby komputerów znajdujących się w Szkole.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, lipca 2019 r.

Kontroler
Zbigniew Jurkowski
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
podpis

.....
podpis